

De weldadige vermoeidheid van de uitgetelde wandelaar

Reacties op 'De vrijheid van de fietser'

Fietsen naar Santiago: dat is pas vrijheid! Zo verwoordde Harry de Bot zijn ervaringen in Jacobsstaf 97. Wandelaars hebben het maar slecht, vond hij. Ze zijn veel langer bezig, hebben geen tijd voor een omweggetje en slaan daarom bezienswaardigheden over, ze zijn altijd moe en hebben last van de hitte doordat ze geen rijwind ervaren. Een treurig bestaan. Wat vonden onze lezers van zijn lofzang op de fietspelgrim?

Gerard van Winden is het helemaal met Harry eens. Als hij aankwam in de *refugio* viel het op 'dat er altijd al wandelaars waren: er stonden schoenen, er hing een wasje aan de drooglijn, er lagen mensen te rusten. Ze zagen er altijd erg moe uit. Je had verder weinig contact met ze. Ze keken me meewarig aan: zo'n fietser met een veelvoud aan spullen; echte pelgrims lopen.'

'Bij de lopers zie je toch wel taferelen waarvan je je afvraagt of dat nog wel gezond is. Lopers die echt strompelend hun camino gaan. Lopers die – kennelijk te moe – bij een halte wachten op de bus naar de volgende *albergue* of met een taxi bij een herberg wor-

den afgezet. Blij dat wij geen lopers zijn, zelden we tegen elkaar', herinnert Frank Kouwe zich.

Henk Oude Nijhuis maakt zich vrolijk: 'Ik heb wel enorme bewondering gekregen voor die wandelaars. Al die strompelende pelgrims, in bushokjes, in taxi's ... Al die zere voeten, al die uitgeputte mensen, al die zalfjes en pleisters. En ze moeten ook altijd heel vroeg op.'

Blij dat ik geen fietser ben

Maar sommige fietsers weten het geschil ook te nuanceren. 'Als wandelaar ervaar je, denk ik, veel intensiever de camino, heb je meer tijd om na te denken. Als fietser heb je het vaak te druk, met inspanning de berg op en oplettend snel de berg af, moet je met overig verkeer rekening houden, met je routebeschrijving, overleggen waar we gaan overnachten, waar koffiedrinken, en dus minder tijd om je met andere zaken bezig te houden', zegt Gerard van Winden.

Henk van Braambeek voegt er aan toe: 'Onderweg kwam ik wandelaars tegen die me probeerden te overtuigen dat wandelen het ware was en fietsen dus niet. Wandelen lijkt me ook fantastisch en ik ben zeker van plan ook een keer te gaan lopen vanaf de Pyreneeën.'

Ook Frank Kouwe weet te nuanceren: 'Op een dag, flink trappend op de pedalen om die berg op te komen, hoorden we uit een groep lopers langs de weg: "Kijk die fietsers eens afzien. Ik ben blij dat ik geen fietser ben." We

Een fietser gaat van plaats naar plaats, een wandelaar van mens naar mens

keken elkaar aan en moesten lachen. De beleving is dus heel persoonlijk, en dat is goed.'

In de middeleeuwen had men geen fiets

Clemens Staphorst is het volstrekt niet met Harry de Bot eens: 'Ten eerste ga je als pelgrim zo getrouw mogelijk op stap. En dat is lopen, want in de middeleeuwen had men geen fiets. Lopend ervaar je het echte caminogevoel geestelijk en lichamelijk het beste. Je loopt door de velden en langs de waterwegen zo veel mogelijk de antieke route. Als fietser zul je de verharde wegen moeten volgen, steeds afwijkend van de route.'

Eddy Joon voegt daar aan toe: 'Als je loopt beleeft je alles heel intens en ben je overal dichtbij.'

Joop Stevens heeft het medelijden van Harry niet nodig: 'Onze band was nooit lek, noch liep onze ketting eraf. Wij hoefden veel minder op het verkeer te letten. Wij hadden alles bij ons en geen problemen met het stallen van de fiets. Maar wat het grootste verschil tussen lopen en fietsen is, zijn de kleine dingen die wandelen zo wonderschoon maken.

'Rare jongens, die fietsers. Ze zijn veel eerder in Santiago en zeggen dan dat ze meer gezien hebben! Maar het kan handig zijn: een fietsepelgrim in de buurt. Van een afgedankte binnenband kun je een schouderband voor je rugzak maken als deze het begeven heeft. En met teflon kettingspray zijn oude schoenen zo weer waterdicht.

Kan een loper iets terugdoen? Hij draagt alleen het hoognodige mee en kan dus niets missen. Wat hij wel kan bieden is een luisterend oor en opbeurende woorden voor de door omwegen vermoeide fietser. De loper kent ook een geheim: energie gaat nooit verloren. Een lopende pelgrim beweegt zich voort op de energie van zijn voorgangers. Hij of zij wordt 'gedragen' door de weg.' (Frits Jansen)

De kleine diertjes, de vele soorten bloemen. Even stilstaan en samen genieten. Praatje maken met voorbijgangers, even uit de broek gaan in de vrije natuur. Soms helemaal weg van de weg en in gedachten de miljoenen voeten zien lopen op de oeroude afgesleten stenen.'

'Harry kent niet de weldadige vermoeidheid van de uitgetelde wandelaars. Zij hebben helemaal niet het gevoel iets gemist te hebben. Hun gedachten worden niet bepaald door tijd en kilometers. Zij voelen zich vrij in de rust en de ruimte waar zij doorheen wan-

*Wandelende pelgrim
in het gedrang
op de camino.*

Foto: Frits Jansen

Met de bicyclette

Voor sommigen is het helemaal geen vraag: lopen of fietsen naar Santiago. Neem nu Wim Wagenaar uit Giesbeek. Na allerlei medische problemen besloot hij de tocht te maken op zijn . . . scooter. Daarmee trok hij de aandacht. In Pamplona wilde een journalist een interview, in Foncebadón werd hij aangeklampt door andere pelgrims, bij het Cruz de Ferro wierp hij zijn steen van een halve kilo van zich af. In Santiago reed hij met zijn scooter naar de kathedraal. 'Ik zette de scooter neer en liep de trap op naar het plein van de kathedraal die zich bij elke trede ontrolde voor mijn ogen. Ik raakte ontroerd, voelde me nietig en voelde de weemoed van iemand die zijn reis heeft volbracht.'

De volgende ochtend wordt hij aangesproken door een Nederlands echtpaar dat met een camper reist. Ze drukken hem op het hart de compostela te gaan halen: hij heeft er recht op na zo'n zware rit. 'Met knikkende knieën liep ik de houten trap op en ik sloot aan bij de rij. Een dame feliciteerde me met het bereiken van deze plek. Toen was ik aan de beurt. Een jongeman begon mijn stempelkaart te lezen en kwam er niet goed uit. "U hebt in drie dagen 750 kilometer gereisd," zei hij, "kijk, hier de stempel in Saint-Jean en hier in Santiago." Ik vertelde dat ik per *bicyclette* had gereisd, zo noemen de Fransen hun *mobylette*, een brommertje, ook wel eens. Nu ik zover was wilde ik ook doorzetten. Ik zei dat die datum in Saint-Jean een vergissing moest zijn, hij lachte en ging met zijn confrère overleggen. Toen zag ik hem met fraaie krullen "*Duum Villelium Albertum Wagenaar*" op mijn compostela schrijven en overhandigde hij mij het kleinood. Nu was ik een pelgrim!' Dan volgt de lange weg naar huis: 'Via Porto en langs de Duero met al die heerlijke wijnen, naar de Franse grens en via de koude hoogten van de Causses naar Troyes. Na 6500 kilometer terug in Nederland. Dat loop en fiets je niet zo gauw, maar velen vinden het zelfs met een scootertje ook nog veel. Ik was zes weken onderweg en het was geen vrijblijvende reis geweest.'

Wat vindt u: Heeft Wim Wagenaar zijn compostela verdiend of niet?

Reacties naar: redactie@santiago.nl.

De scooter van Wim Wagenaar in Foncebadón.

Foto: Wim Wagenaar

delen', aldus Henk van Hest, die de camino zowel fietste als wandelde. 'De manieren van pelgrimeren zijn onvergelykbaar.'

Eén lijf en twee benen

Hans Brouwer, die de tocht zowel per fiets als te voet maakte: 'Het grootste verschil vind ik de fysieke belasting, die voor lopers behoorlijk zwaarder is, vooral door de lange duur van de voettocht. Zowel op de fiets als lopend heb ik steeds een geweldige vrijheid ervaren. Als fietser kun je inderdaad makkelijk even omrijden voor een interessante plaats. Ik heb echter ook veel fietsers ontmoet die erg gericht waren op het maken van kilometers. Net als sommige lopers vertrokken zij voor dag en dauw en in de avond lagen ze dan ook uitgeput van de lange rit in de herberg of in hun tentje.

Als looper ben je natuurlijk gebonden aan fysieke beperkingen. Je hebt één lijf en twee benen en niet de beschikking over 24 versnellingen. Bovendien ben je je eigen lastdier. De belangrijkste factor voor echte vrijheid is naar mijn mening de tijd die je ter beschikking hebt. Veel pelgrims, zowel fietsers als lopers, geven zichzelf te weinig tijd voor de tocht. Ik begrijp dat wel. De meeste mensen werken nog, en ze hebben vaak al een terugreis geboekt. Dan moet je op tijd in Santiago aankomen!' 🌿